

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
здобувачів вищої освіти**

МОЛОДЬ – АГРАРНИЙ НАУЦІ І ВИРОБНИЦТВУ

**Актуальні питання законодавства,
Ad linguas et culturas per cognitionem
(до мов і культур через пізнання)
та «Психологія організаційного розвитку
та управління персоналом»**

18 березня 2026 року

Біла Церква
2026

КАЧАНЕНКО Л.В., здобувачка вищої освіти
Науковий керівник – **СИМАКОВА С.І.**, канд. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДОПУСТИМІСТЬ ДОКАЗІВ ОТРИМАНИХ ІЗ ПОРУШЕННЯМ ПРАВ ЛЮДИНИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Досліджено теоретико-процесуальні засади допустимості доказів, отриманих із порушенням прав людини, у кримінальному провадженні. Проаналізовано співвідношення норм кримінального процесуального законодавства та судової практики щодо наслідків таких порушень. Обґрунтовано значення інституту допустимості доказів як процесуальної гарантії справедливого судового розгляду.

Ключові слова: допустимість доказів; права людини; кримінальний процес; недопустимі докази; процесуальні наслідки.

Проблема допустимості доказів є однією з ключових у кримінальному процесі, оскільки саме від неї залежить не лише результат розгляду справи, а й рівень гарантій прав людини в державі. У сучасних умовах кримінальне провадження не може розглядатися виключно як механізм притягнення особи до відповідальності — воно є формою реалізації принципу верховенства права та забезпечення справедливого судового розгляду.

Конституційний вимір допустимості доказів закріплений у статті 62 Конституції України, де прямо встановлено, що обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом [1]. Це положення формує імператив для всіх суб'єктів кримінального провадження та визначає загальну межу допустимої доказової діяльності.

Процесуальний механізм реалізації цього конституційного принципу конкретизовано у положеннях Кримінального процесуального кодексу України. Так, відповідно до ст. 86 КПК України, доказ визнається допустимим, якщо його отримано в порядку, встановленому Кодексом [2]. Водночас ст. 87 КПК України передбачає, що недопустимими є докази, отримані внаслідок істотного порушення прав та свобод людини, зокрема права на захист, права не свідчити проти себе, права на недоторканність житла тощо [2]. Отже, законодавець безпосередньо пов'язує питання допустимості доказів із необхідністю дотримання базових прав людини під час кримінального провадження.

Важливу роль у формуванні підходів до оцінки доказів відіграє практика Європейського суду з прав людини. Так, у рішенні у справі Яременко проти України Суд підкреслив, що використання зізнань, отриманих із порушенням права особи на захист, здатне поставити під сумнів справедливість усього кримінального провадження [3]. Подібна правова позиція простежується і в рішенні у справі Нечипорук і Йонкало проти України, де Суд встановив порушення у зв'язку з використанням доказів, здобутих внаслідок неналежного поведіння з особою [4]. Таким чином, практика міжнародних судових інституцій істотно впливає на формування національних підходів до визначення допустимості доказів.

Проаналізувавши наукову статтю О. В. Неклеса, присвячену процесуальним аспектам допустимості доказів у кримінальному провадженні, ми дійшли висновку, що допустимість доказів слід розглядати не лише як формальну вимогу, а як процесуальний механізм, спрямований на запобігання порушенню прав людини під час кримінального провадження. Такий підхід підкреслює необхідність оцінки не лише відповідності формальним вимогам, а й реального впливу на захист прав учасників процесу [5].

Отже, допустимість доказів, отриманих із порушенням прав людини, слід розглядати як складну правову категорію, що поєднує конституційні положення, норми кримінального процесуального законодавства та міжнародні стандарти у сфері захисту прав людини. Її основне призначення полягає у забезпеченні справедливого судового розгляду та

недопущенні легітимації порушень прав і свобод особи у межах кримінального провадження. На наше переконання, подальший розвиток цієї доктрини повинен бути спрямований на посилення ролі судового контролю та чітке дотримання стандартів справедливого процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 02.03.2026).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 02.03.2026).
3. Case of Yaremenko v. Ukraine (No. 2), no. 66338/09, judgment of 30 April 2015 // European Court of Human Rights. URL:<https://hudoc.echr.coe.int> (date of access: 03.03.2026).
4. Case of Nechiporuk and Yonkalo v. Ukraine, no. 42310/04, judgment of 21 April 2011 // European Court of Human Rights. URL:<https://hudoc.echr.coe.int> (date of access: 03.03.2026).
5. Неклеса О. В. Процесуальні аспекти допустимості доказів у кримінальному провадженні: теорія та практика // Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2025. Серія: Право. Випуск 91: частина 4. С. 378-384. URL:<https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/344301> (дата звернення: 02.03.2026).

УДК 341.4:504.06

КОНСТАНТИНОВИЧ Є.О., магістрант

Науковий керівник – **ПАХОМОВА А.О.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЮРИДИЧНЕ ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОЦИДУ В МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ: УКРАЇНСЬКИЙ КЕЙС ЯК ПРЕЦЕДЕНТ

У тезах досліджено еволюцію юридичного визначення екоциду в контексті російської агресії проти України. Проаналізовано критерії «п'ятого злочину» за Римським статутом та роль української правозастосовчої практики у формуванні міжнародних стандартів фіксації екологічної шкоди.

Ключові слова: екоцид, Римський статут, міжнародне кримінальне право, Каховська ГЕС, екологічна шкода.

Відповідно до положень статті 441 Кримінального кодексу України [1], екоцид визначається як масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також вчинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу. У 2026 році це національне визначення виступає базисом для доказування злочинів проти довкілля в умовах збройного конфлікту.

Станом на сьогодні міжнародне співтовариство орієнтується на дефініцію Незалежної експертної групи (ІЕР) [2], яка виділяє три обов'язкові критерії екоциду:

- Серйозність: значне руйнування або погіршення стану будь-якого елемента довкілля.
- Широкомасштабність: шкода, що виходить за межі обмеженої географічної зони або зачіпає цілу екосистему.
- Довгостроковість: наслідки, які неможливо усунути природним шляхом протягом розумного періоду.

Український кейс, зокрема підриг Каховської ГЕС, став першим у світі прецедентом, де ці критерії було застосовано для кваліфікації дій агресора як екоциду в межах активної фази війни. Важливо враховувати положення Директиви ЄС 2024/1203 [3], яка у 2026 році є ключовим інструментом гармонізації екологічного законодавства України з правом ЄС. Відповідно до її вимог, держави-члени зобов'язані впроваджувати сувору кримінальну відповідальність за дії, подібні до екоциду, що створює фундамент для майбутніх міжнародних репарацій.

Порядок фіксації таких злочинів у 2026 році передбачає декілька етапів, першим з яких виступає цифрова верифікація збитків за допомогою супутникових знімків та систем

Богданевич Д.І., Пахомова А.О. Захист персональних даних у цифрову епоху: правові виклики для України.....	55
Кириченко В.В., Мельник В.О. Договори в аграрному праві: поняття, види та особливості.....	58
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Дотримання стандартів Ради Європи щодо умов тримання засуджених в Україні.....	59
Кириченко В.В., Сокиринська О.А. Перспективи розвитку криміналістики.....	60
Кириченко В.В., Ломакіна І.Ю. Роль фермерських господарств у розвитку аграрного сектору України.....	62
Катаєв Я.Д., Пахомова А.О. Співвідношення національного та міжнародного захисту цивільних прав.....	63
Гроза В.С., Пахомова А.О. Особливості інноваційної політики в аграрній сфері України.....	65
Качаненко Л.В., Сімакова С.І. Допустимість доказів отриманих із порушенням прав людини у кримінальному провадженні.....	67
Константинович Є.О., Пахомова А.О. Юридичне визначення екоциду в міжнародному кримінальному праві: український кейс як прецедент.....	68
Кириченко В.В., Сімакова С.І. Дотримання стандартів Ради Європи щодо умов тримання засуджених в Україні.....	69
Пузир В.О., Сімакова С.І. Процесуальні гарантії захисту прав неповнолітніх осіб під час проведення досудового розслідування.....	70
Терлецький О.Ю., Макарчук В.В. Сучасні правові аспекти національної безпеки.....	72
Чередніченко К.А., Пахомова А.О. Міжнародний досвід оподаткування агробізнесу.....	73
Чередніченко К.А., Звонарьов О.Ю. Вплив практики Європейського суду з прав людини на розвиток кримінального права України.....	75
Юрківська С.Л., Аргат Я.П. Правові аспекти ведення малого бізнесу в умовах воєнного стану.....	78
Дергалюк В.М., Мельник В.О. Адаптація міжнародного досвіду державної підтримки агробізнесу в Україні в умовах воєнного стану.....	80
Кириченко В.В., Малишко І.В. Особливості державного фінансового контролю у сфері оборонних закупівель в умовах воєнного стану.....	81
Волинець А.А., Цвид-Гром О.П. Проблеми юридичної сили електронних документів та роль кваліфікованого електронного підпису.....	83
Гончар К.А., Ордіна Л.Л. Філософія поезії Ліни Костенко.....	85
Зайва О.І., Цвид-Гром О.П. Біля витоків слова: «Епос про Гільгамеша» як перший маніфест людської свідомості.....	87
Ковальчук Є.В., Цвид-Гром О.П. Пуризм як напрям у мовознавстві про чистоту мов.....	88
Мартиненко О.Є., Михайленко О.О. Typological challenges of slavic-turkic language translation: ukrainian and turkish in focus.....	90
Новацький Ю.М., Дем'яненко О.О. Проблематика любові у романі Джона Гріна «Провина зірок» (<i>“The Fault in Our Stars” by John Green</i>).....	92
Пасічнюк М.В., Дем'яненко О.О. Семантико-екзистенціалістський аналіз твору Дж. Гріна «Провина зірок» у зіставленні з «Логотерапією» В. Франкла.....	95
Сойчук С.Я., Біліченко А.М. Штучний інтелект і перекладацька діяльність: можливості та обмеження заміни людини.....	96
Стадник В.І., Марчук В.В. Agroecological adaptation to regional climate shifts in ukraine: the role of modern equipment and technologies in land protection.....	98
Стадник А.П., Цвид-Гром О.П. Deepfakes у цифрових документах: нові виклики для ідентифікації особи.....	99
Приймак А.П., Береговенко Н.С. Специфіка перекладу роману Колін Гувер «It Ends With Us» з англійської на українську мову.....	101
Пасічнюк М.В., Береговенко Н.С. Специфіка перекладу гумору та іронії в пілотній серії аудіовізуального твору (на матеріалі серіалу «Гра престолів»).....	103
Мартиненко О.Є., Береговенко Н.С. Agglutinative and fusional languages: a cognitive perspective.....	105